

ways of embezzlement namely misrepresentation of the source of income; Kau. A. 2. 8. -विष्टा a species of cockroach. -वैरस्यम् bad taste in the mouth. -व्यादानम् gaping, yawning. -शफ a. abusive, foul-mouthed, scurrilous. -शाला entrance-hall, vestibule. -शुद्धिः f. washing or purifying the mouth. -शृङ्गः a rhinoceros. -शेषः an epithet of Rāhu. -शोधन a. 1 cleansing the mouth. -2 pungent, sharp. (-नः) the sharp flavour, pungency. (-नम्) 1 cleansing the mouth. -2 cinnamon. -शोधिन m. the citron tree. -शोषः dryness of the mouth. -श्रीः f. 'beauty of countenance', a lovely face. -संदंशः forceps. -संधिः m. A kind of fugue; S. D. 6th Parichhedā. -संभवः a Brāhmaṇa. -सुखम् facility of pronunciation, phonetic ease. -सुरम् the nectar of the lips (अधरामृत). -स्रावः saliva. -हासः cheerfulness or liveliness of countenance; सकमलमुखहासं वीक्षितः पद्मिनीभिः Śi. 11. 47.

मुख्यपत्रः A beggar, mendicant.

मुखर a. [मुखं मुखव्यापारं कथनं राति रा-क Tv. cf. P. V. 2. 107 Vārt. also] 1 Talkative, garrulous, loquacious; मुखरा खल्वेषा गर्भदासी Ratn. 2; मुखरतावसरे हि विराजते Ki. 5. 16; तद्रूपवर्णनामुखर K. 189; Bk. 2. 54. -2 Noisy, making a continuous sound, tinkling, jingling (as an anklet &c.); स्तम्बेरमा मुखरशृङ्खलकर्षिणस्ते R. 5. 72; अन्तः-कूजन्मुखरशकुनो यत्र रम्यो वनान्तः U. 2. 25, 20; Māl. 9. 5; मुखरमधीरं त्यज मञ्जीरं रिपुमिव केलिषु लोलम् Git. 5; Mk. 1. 35; तोयोत्सर्गस्तनितमुखरो मा रम भूः Me. 39. -3 Sounding, resonant or resounding with (usually at the end of comp.); स्थाने स्थाने मुखरककुभो झाङ्कृतैर्निर्झराणाम् U. 2. 14; मण्डलीमुखराशिखरे (लताकुञ्जे) Git. 2; गोदावरीमुखरकन्दर-गिरिः U. 1; R. 13. 40. -4 Expressive or indicative of. -5 Foul-mouthed, abusive, scurrilous. -6 Mocking, ridiculing. -रः 1 A crow. -2 A leader, the chief or principal person; यदि कार्यविपत्तिः स्यान्मुखरस्तत्र हन्यते H. 1. 27. -3 A conch-shell. -री The bit of a bridle.

मुखरता Talkativeness, noisiness; स्तुवञ्जिद्वेभि त्वां न खलु ननु धृष्टा मुखरता Śiva-mahimna 9.

मुखरयति Den. P. 1 To make resonant or noisy, cause to sound or echo. -2 To make (one) talk or speak; अत एव शुभ्रषा मां मुखरयति Mu. 3. -3 To notify, declare, announce.

मुखरिका 1 The bit of a bridle. -2 Conversation; सुललितमुखरिकामृतेनाप्यायमानः Bhāg. 5. 25. 7 (v. 1. मुखरिता).

मुखरित a. Made noisy or resonant with, ringing or noisy with; गण्डोद्दीनालामालामुखरितककुभस्ताण्डवे शूलपाणेः Māl. 1. 1.

मुखरीकृ 8 U. 1 To make resonant or noisy with. -2 To cause to resound. -3 To cause to speak or talk; इदानीं विज्ञापनायां मुखरीकरोति Mu. 7.

मुखीय a. Being at the top or head, being foremost or in the front.

मुख्य a. [मुखे आदौ भवः यत्] 1 Relating to the mouth or the face; अथ ह य एवायं मुख्यः प्राणः Ch. Up. 1. 2. 7; Ms. 5. 141. -2 Chief, principal, foremost, first, pre-eminent, prominent; चन्दनस्य च मुख्यस्य पादपैरुपशोभितम् Mb. 12. 169. 8; द्विजातिमुख्यः, बारमुख्या, योधमुख्याः &c. -3 Foremost, recited first; मुख्येन वा नियम्येत MS. 10. 5. 60 (where explaining मुख्य, शबर writes मुख्यत्वं नाम रथन्तरस्य प्रथमाधीतत्वम्). -ख्यः A leader, guide. -ख्यम् 1 A principal rite or ordinance. -2 Reading or teaching the Vedas. -3 The month reckoned from new moon to new moon. -4 The category called अपूर्व (in पूर्व-मीमांसा); मुख्यभेदे यथाधिकारं भावः स्यात् MS. 7. 1. 1 (where शबर explains मुख्य by अपूर्व). -Comp. -अर्थः the primary or original (as opp. गौण) meaning of a word. -उपायाः the four chief stratagems (साम, दान, भेद and दण्ड). -क्रमः the order of the principal act; मुख्यक्रमेण वाज्ञानां तदर्थत्वात् MS. 5. 1. 14. -चान्द्रः the chief lunar month. -चूपः, -चूपतिः a sovereign monarch, paramount sovereign. -मन्त्रिन् m. the prime minister.

मुख्यता, -त्वम् Pre-eminence, first rank or position.

मुख्यशः, मुख्यतः ind. Chiefly, principally, above all.

मौख a. Belonging to teachers; ज्ञातियौनमौखसौवकुल-हृदयमित्रसंकीर्तनम् Kau. A. 2. 10. 28.

मुख (खु) ण्डी A kind of weapon.

मुगूहः A kind of gallinule.

मुग्ध a. [मुद्-क्] 1 Stupefied, fainted. -2 Perplexed, infatuated. -3 Foolish, ignorant, silly, stupid; शशाङ्क केन मुग्धेन सुधांशुरिति भाषितः Bv. 2. 29; अयि मुग्धे काऽन्या चिन्ता प्रियासमागमस्य V. 3. -4 Simple, artless, innocent; अपूर्वकर्मचण्डालमयि मुग्धे विमुञ्च माम् U. 1. 46; Māl. 7. 1; दृष्टोत्साहश्चकितचकितो मुग्धसिद्धाङ्गनाभिः Me. 14. -5 Erring, mistaken. -6 Attractive by youthful simplicity (not yet acquainted with love), child-like; (कः) अयमाचरत्याविनयं मुग्धासु तपस्विक्न्यासु Ś. 1. 24; U. 6. 35; R. 9. 34. -7 (Hence) Beautiful, lovely, charming, pretty; हरिरिह मुग्धवधूनिकरे विलासिनि विलसति केलिपरे Git. 1; U. 3. 5. -8 New (as the moon); मालतीनयनमुग्धचन्द्रमाः Māl. 9. 21 (com. बालचन्द्रः). -ग्धा A young girl attractive by her youthful simplicity, a pretty young maiden; (regarded as a variety of Nāyikā in poetic compositions); काचं मणिं काञ्चनमेकस्त्रे मुग्धा निबध्नन्ति किमत्र चित्रम् Udb. -Comp. -अक्षी a lovely-eyed woman; वियोगो मुग्धाक्ष्याः स खलु रिपुघातावधिरभूत् U. 3. 44. -आनना having a lovely face. -आलोक a. lovely to look at; दशनमुकुले-मुग्धालोकं शिशुर्दधती मुखम् U. 1. 20. -दृश a. fair-eyed. -धी, -बुद्धि, -मति a. silly, foolish, stupid, simple. -बोधम् N. of a celebrated grammar by Vopadeva. -भावः simplicity, silliness. -विलोकितम् a beautiful glance. -स्वभावः artlessness, simplicity.

मुग्धता, -त्वम् 1 Silliness. -2 Artlessness, simplicity. -3 Loveliness, charmingness.